

Datum
mei 2023

Onze referentie
38616476

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 1 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd	17 mei 2023, 10:00u - 12:00u
Vergaderplaats	La Vie Utrecht, St. Jacobstraat 61
Aanwezig	AOb, AVS, LAKS, MBO Raad, NRTO, Ouders & Onderwijs, PO-Raad, VO-raad, Inspectie van het Onderwijs

Agendapunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

De voorzitter geeft een korte toelichting op de agenda. De Staat van het Onderwijs is niet als apart agendapunt opgenomen, ondanks dat deze vorige week is gepubliceerd. Hiervoor is gekozen omdat er twee onderwerpen zijn die voorrang hebben. Mocht er aan het eind van het overleg nog tijd over zijn dan kan de Staat van het Onderwijs alsnog ter sprake komen.

Er zijn verder geen aanvullingen op de agenda.

Er zijn geen mededelingen vanuit de deelnemers. Ook de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) heeft geen mededelingen.

1a. Conceptverslag Ring 1 d.d. 15 februari 2021

Er zijn geen opmerkingen over het verslag van 15 februari 2023. Het verslag is daarmee vastgesteld.

Wel zijn er een aantal vragen naar aanleiding van het verslag.

De VO-raad refereert aan pagina 8 van het verslag, waar bij het agendapunt 'Wijzigingen onderzoekskaders per 1 augustus 2023' wordt benoemd dat er zorgen zijn over het tempo waarin een en ander gaat. Daarop gaf de inspectie aan dat zij een overgangsjaar in overweging heeft. Wat is daarvan de stand van zaken? De inspectie antwoordt dat verderop tijdens de vergadering aan de orde komt, bij het agendapunt over de onderzoekskaders.

De AOb heeft tijdens het vorige overleg een aanbod gedaan om mee te denken over de sectorspecifieke tekst van de standaard Basisvaardigheden. Echter is er van beide kanten (AOb en inspectie) geen vervolg gegeven aan dit aanbod. De AOb wil in de toekomst graag betrokken worden in dergelijke gevallen. De inspectie biedt excuses aan hiervoor en zegt toe de AOb in het vervolg wel te betrekken in dergelijke gevallen.

Datum
mei 2023

Onze referentie
38616476

De PO-Raad verwijst naar de mededeling die in het vorige overleg is gedaan over de Motie Peters (CDA)/Paul (VVD) – het benoemen van het team van leraren als een noodzakelijke voorwaarde voor onderwijsverbetering in de onderzoekskaders van de inspectie. De vraag is wat de stand van zaken is. De inspectie geeft aan dat is gezocht naar een wettelijke grondslag om iets hierover op te nemen in de onderzoekskaders maar de wet biedt daar op dit moment geen grondslag voor. Dit is doorgegeven aan het ministerie van OCW.

1b. Langetermijnagenda Ringen

De voorzitter nodigt de deelnemers uit aanvullingen te doen op de langetermijnagenda.

De PO-Raad noemt twee thema's die zij graag geagendeerd ziet: huisvesting en digitalisering. Deze zijn niet besproken in de Staat van het Onderwijs maar hebben wel invloed op de onderwijskwaliteit; het zou goed zijn om hier een keer aandacht aan te besteden. Deze thema's worden toegevoegd aan de langetermijnagenda.

2. Wijzigingen onderzoekskaders per 1 augustus 2023

De inspectie start met een korte toelichting op het proces. De wijzigingen in de kaders zijn voorafgaand aan het overleg (in april) toegestuurd aan de leden van de Ringen. Daarop is door verschillende leden schriftelijk gereageerd. Deze reacties zijn allemaal beantwoord door de inspectie. Een overzicht hiervan is meegestuurd met de stukken voor dit overleg. In deze vergadering kan dit desgewenst worden toegelicht. De onderzoekskaders gaan vervolgens ter vaststelling naar de minister en worden daarna met de verslagen van de Ringen aangeboden aan de Staten-Generaal.

De voorzitter vult aan dat er wordt gestreefd naar consensus over de onderzoekskaders maar dat dit niet altijd lukt, en dat ook geen verplichting is. Het verslag van dit overleg gaat naar de Staten-Generaal, dus punten die in dit overleg gemaakt worden gaan daarin mee. Verder wijst de voorzitter erop dat in het vorige Ringen-overleg een discussie over basisvaardigheden is gevoerd; het verzoek is om deze discussie niet te herhalen.

De inspectie geeft een toelichting op de hoofdpunten uit de ontvangen schriftelijke reacties op de wijzigingen in de onderzoekskaders. De hoop is dat de schriftelijke ronde voor voldoende opheldering heeft gezorgd; er zijn de afgelopen week in ieder geval geen reacties meer nagekomen.

Een aantal opmerkingen had betrekking op zorgen rondom verschraling in het aanbod als gevolg van de invoering van de standaard basisvaardigheden. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling van de inspectie om verschraling te stimuleren; de inspectie kijkt naar het volledige aanbod. De explicitering van de basisvaardigheden leidt ertoe dat de inspectie preciezer gaat kijken. De genoemde zorgen zijn hiermee hopelijk weggenomen.

Voor wat betreft burgerschap: sommige dingen zijn verplaatst, echter de inhoud van de eisen is één-op-één hetzelfde gebleven. In dat opzicht is er dus geen sprake van wijzigingen. De wetgeving is helder en er is een oefenjaar geweest.

Datum
mei 2023

Onze referentie
38616476

De inspectie geeft vervolgens graag de leden van de Ringen de gelegenheid om te reageren op de onderzoekskaders.

De AVS heeft niet schriftelijk gereageerd van te voren. Graag maken zij een punt van de brede ontwikkeling en de brede sociaal-emotionele ontwikkelingen. In het werkveld leeft het gevoel dat de focus erg ligt op de basisvaardigheden; als vereniging blijft dit een zorg. De inspectie vraagt om verduidelijking van de deze opmerking. De AVS licht toe dat de inspectie net heeft aangegeven naar het totale aanbod te kijken maar dat in het veld het effect toch is dat de focus vooral ligt op taal en rekenen.

De VO-raad vraagt wat er precies in het verslag komt; wordt de bijlage met alle reacties ook als bijlage aan het verslag toegevoegd? Als dit niet het geval is zal de VO Raad haar reactie apart indienen als bezwaar. De inspectie vraagt met welk doel deze bijlage zou moeten worden toegevoegd. De VO-raad verduidelijkt dat zij graag wil dat hun bezwaren worden meegenomen, ook omdat zij niet tevreden zijn over de reactie van de inspectie op hun schriftelijke inbreng op de kaders. Overigens betreft dit ook een bezwaar op het proces; dit verliep chaotisch met veel versies van de kaders, al heeft de VO-raad ook begrip voor de complexiteit van het geheel. De inspectie geeft daarop aan dat het overzicht van reacties als bijlage kan worden meegestuurd. Daarnaast geeft de inspectie aan zich niet te herkennen in het beeld van een rommelig proces en dat dit jaar juist bijzonder veel tijd en energie is gestoken in onder andere raadplegingen rondom de onderzoekskaders. De VO-raad heeft waardering voor de inspanning maar blijft erbij dat het proces rommelig verliep.

De VO-raad heeft een zorg over Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen. Er is een gebrek aan regionale afstemming of een doorkruising daarvan. Is het een idee om daarover iets op te nemen? Bijvoorbeeld het toetsen van benodigde of verplichte samenwerking.

De VO-raad refereert aan de reactie van de inspectie op het punt van evidente ondoelmatigheid. De reactie is duidelijk, maar de VO-raad is nieuwsgierig naar hoe de inspectie dan nu wel kijkt naar evidente doelmatigheid.

De inspectie gaat in op het punt over Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen. Als er geen grond is kan de inspectie het helaas niet opnemen in de kaders. Het genoemde punt is wel besproken bij de totstandkoming van de wet, maar het is bij een wens gebleven. Het kan dus niet worden opgenomen in de kaders. Voor wat betreft de evidente doelmatigheid: hierop wordt geacteerd als het wordt geconstateerd. De inspectie zal intern navraag doen bij de directie Rekenschap naar hoe dit precies zit.

De MBO Raad heeft een procesopmerking. Zij hebben een schriftelijke reactie ingediend en die is ook beantwoord. Echter hebben zij nu vervolgvragen naar aanleiding van het antwoord, hoe gaat dit nu verder? Kan het in dit overleg aan de orde komen? Het gaat soms om vragen op detailniveau. De inspectie antwoordt dat de vragen op detailniveau eigenlijk de afgelopen week hadden moeten worden gesteld. Het huidige overleg is voor de hoofdlijnen; voor detailvragen is helaas geen ruimte meer. De MBO Raad dankt de inspectie voor de verduidelijking en steunt de VO-raad in het verzoek om het document met

Datum
mei 2023

Onze referentie
38616476

reacties als bijlage bij het verslag mee te sturen.

De MBO Raad licht toe dat zij een opmerking hadden over pagina 6; door van OP1 naar OP0 te gaan ontstaat een andere clustering. Echter de vraag van de MBO Raad ging over de wettelijke kapstok; door de verplaatsing in het kader kwamen hier vanuit de achterban vragen over. De MBO Raad had hier graag een antwoord op gekregen. De inspectie geeft aan zeker bereid te zijn tot het geven van een toelichting en stelt voor om dit buiten deze vergadering om te organiseren.

Ouders & Onderwijs heeft één opmerking, namelijk een proces-dilemma. Zij hebben niet gereageerd omdat zij hier geen capaciteit voor hebben. Ook valt op dat alleen de grotere organisaties in de Ringen reageren. Ouders & Onderwijs werpt de vraag op of dit een probleem is. De inspectie heeft begrip voor deze opmerking en geeft aan dat dit kan worden meegenomen in het volgende agendapunt, de evaluatie van het protocol. Wellicht kan de inspectie op de een of andere manier voorzien in ondersteuning om de kleinere partijen wat meer te faciliteren, ook ter voorkoming van ongelijkheid. Bij de raadplegingen voor de kaders zijn de kleinere partijen overigens gewoon meegenomen.

De AOb ondersteunt de opmerking van Ouders & Onderwijs. Ook de AOb heeft niet gereageerd, zij hebben soms andere prioriteiten qua ondersteuning. Wel hebben zij een reactie; de AOb vindt het wenselijk om het professioneel statuut toe te voegen aan het kader voor po en vo. Het staat nu wel in het kader voor mbo, echter niet in die van po en vo. Deze toevoeging zou besturen mogelijk helpen om te bewegen en er mee aan de slag te gaan. De inspectie zal nagaan of dit alsnog kan worden meegenomen in de onderzoekskaders.

De NRTO had wel een reactie voorbereid, echter deze heeft de inspectie niet bereikt wegens een interne miscommunicatie. De NRTO kan zich gelukkig goed vinden in de reacties van Verus en de MBO Raad. Zij hebben nog één punt; in de kaders is beschreven dat de inspectie toezicht houdt op 'het denken en doen van docenten ten aanzien van de democratische rechtsstaat'. Hoe is dit uitvoerbaar? De inspectie licht toe dat het denken en doen de wettelijke eis t.a.v. de democratische rechtsstaat betreft. Het betreft een inspanningsverplichting voor de scholen; zij mogen niet 'wegkijken' bij uitingen van leerlingen die tegen de basiswaarden van de democratische rechtsstaat ingaan. Het is geen resultaatverplichting want leerlingen zijn vrij om te denken wat ze willen; dit geldt ook voor docenten en hun opvattingen. Wel moet de school weten wat ze wil uitdragen. De inspectie vraagt aan scholen wat het beleid is en welke situaties zich voordoen.

De PO-Raad vindt het goed dat de inbreng van alle partijen inzichtelijk is gemaakt en concludeert dat er veel zorgen worden gedeeld. Daarbij valt op dat niet alle feedback wordt overgenomen en soms wordt gerelativeerd; echter bij de leden van de PO-Raad leven echte zorgen. Bijvoorbeeld de smalle blik op basisvaardigheden. In de Staat van het Onderwijs zegt de inspectie dat een brede blik bijdraagt aan de basisvaardigheden, dat is een mooie opmerking. De PO-Raad geeft daarnaast als suggestie aan de inspectie om in het Ringen-overleg te rapporteren over de effecten van het onderzoekskader. Daarnaast vraagt de PO-Raad hoe stabiel het kader is. Normaliter zijn er eenmaal in de vier jaar grote wijzigingen, echter nu ook. En politiek gezien is er nog wel het een en ander te verwachten. De PO-Raad heeft hier zorgen over.

Datum
mei 2023

Onze referentie
38616476

Voor wat betreft burgerschap zijn er zorgen over de vraag 'hoe dan wel?'. Oftewel het invulling geven aan herstelopdrachten. Dit is ook verwoordt in andere overleggen. De inspectie gaat in op de opmerkingen van de PO-Raad. Over het rapporteren van de effecten: de inspectie voorziet wel in een aantal evaluaties in de uitvoering, wellicht kan een terugkoppeling daarvan in de Ringen worden bekeken. De effecten van de standaard zullen in ieder geval zorgvuldig worden bekeken. De inbreng van de leden van de Ringen kan daar ook bij helpen; de inspectie ontvangt graag signalen hierover. Verder geeft de inspectie aan te hechten aan de stabiliteit van de kaders. De traditie was inderdaad om elke vier jaar grote wijzigingen door te voeren. Maar in dit geval gaat het niet om nieuwe dingen; inhoudelijk is er wat de inspectie betreft geen sprake van een grote koerswijziging. Anderzijds is een enorm proces elk jaar ook niet wenselijk; er moet ook rust zijn om goed te evalueren en de PDCA-cyclus te doorlopen. De PO-Raad erkent dat er geen sprake is van een groot aantal wijzigingen, echter zo wordt het wel beleefd in het veld, hier moet wel rekening mee worden gehouden. De vraag is 'hoe doe ik het dan goed?'. De inspectie geeft daarop aan begrip te hebben voor deze beleving.

LAKS refereert aan de opmerking van Ouders & Onderwijs over de voorbereiding voor het overleg en sluit zich hierbij aan; voor hen is dit een erg grote opdracht. De inspectie geeft aan dat het aanbod voor hulp hierbij ook geldt voor LAKS.

De voorzitter benoemt dat er een verslag komt met bijlage. Het verzoek om dit goed door te lezen en waar nodig aan te vullen. Ook moeten de toezeggingen voor die tijd verwerkt zijn. Daarna loopt het proces weer verder zoals gebruikelijk. Voor nu dankt de voorzitter alle deelnemers voor de inbreng. In de toekomst zal bezien worden hoe de inspectie partijen met minder ondersteuning kan helpen in de voorbereiding.

De VO-raad herinnert de voorzitter eraan dat de vraag over het overgangsjaar nog open staat. De inspectie antwoordt dat er inderdaad sprake zal zijn van een overgangsjaar; dit is ook opgenomen in het onderzoekskader. Het gaat daarbij om de zwaarte van de standaarden; pas later zal deze het gewicht krijgen van een kernstandaard.

Tot slot komt de inspectie nog terug op de toezegging om de reacties van de leden van de Ringen als bijlage aan het verslag toe te voegen. Voordat dit kan moet het overzicht nog worden nagelopen en waar nodig aangepast. De aangepaste bijlage zal daarna worden meegestuurd met het conceptverslag van dit overleg.

Naschrift (d.d. 12-06-2023) naar aanleiding van de vergadering

Naar aanleiding van de mondelinge beraadslaging tijdens de Ringen, heeft de inspectie besloten een aantal zaken nog aan te passen in de onderzoekskaders.

- De passage over 'denken en doen' betreffende burgerschap in het onderzoekskader mbo is naar aanleiding van de vergadering aangepast. De zin met de betreffende passage is geschrapt en vervangen.
  - o *Het schoolklimaat draagt bij aan de bevordering van sociale en maatschappelijke competenties, en aan de bevordering van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Basiskwaliteit: Het personeel draagt bij aan de bevordering van sociale en*

maatschappelijke competenties, en aan de bevordering van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Het personeel van de opleiding is in zijn gedrag een voorbeeld voor de studenten: personeelsleden leven de basiswaarden zichtbaar na. Ook signaleert en corrigeert het personeel van de opleiding uitingen van studenten die met de basiswaarden in strijd zijn.

- Het verzoek om in de kaders de wettelijke onderbouwing rondom het professioneel statuut mee te nemen, is overgenomen en toegevoegd aan de onderzoekskaders voor po, vo en so.

3. Evaluatie protocol Ringen

De inspectie geeft een korte inleiding. Het Ringen-protocol moet eenmaal per vier jaar worden geëvalueerd. Voor deze evaluatie hebben de deelnemers een vragenlijst kunnen invullen. Daarnaast zijn er interviews afgenomen met de inspecteur-generaal van het Onderwijs, de voorzitter en de secretaris. De uitkomsten daarvan en het rapport zijn voorafgaand aan het overleg opgestuurd. Het doel van de evaluatie is om te evalueren of het Ringen-overleg (zoals beschreven in het protocol) naar tevredenheid verloopt en of het protocol aanpassingen behoeft. In dit overleg is de bedoeling om samen te bespreken wat we beter kunnen doen.

Eerst volgt een korte presentatie, deze bestaat uit vier onderdelen:

1. Duiden resultaten
2. Wat gaat goed? Wat kan/moet beter?
3. Actie- en ontwikkelpunten
4. Vragen/opmerkingen

1. Duiden resultaten

De vragenlijst is uitgebreid beantwoord, waarvoor dank. Het viel op dat de opmerkingen veelal op operationeel niveau informatie geven terwijl het goed is om de resultaten te duiden vanuit een hoger abstractieniveau. Het lijkt de inspectie daarom goed om een keer met de leden van de Ringen door te spreken over wat het doel is van het overleg (waarom zitten we hier?).

2. Wat gaat goed? Wat kan/moet beter?

Uit de evaluatie komen zaken naar voren die goed gaan en zaken die beter kunnen. Voorbeelden van wat er goed gaat: functioneren van de onafhankelijke voorzitter en de frequentie en inhoud van het overleg. Voorbeelden van wat er beter kan en moet: tijdige aanlevering van de stukken, de overdracht naar nieuwe deelnemers (bij deelnemende organisaties zelf) en duidelijkheid over de samenstelling van Ring 1 en 2.

3. Actie- en ontwikkelpunten:

De inspectie doet op basis van de evaluatie een aantal voorstellen om het protocol aan te vullen met:

- Visie, ambities en doelen (waarom en wat);
- Duidelijkheid in (wettelijke) opdracht en werkwijze;
- Proces en afspraken rondom voorbereiding van het overleg, criteria voor de samenstelling en verantwoordelijkheid rond overdracht.

4. Tot slot is er ruimte voor vragen en opmerkingen.

Datum
mei 2023

Onze referentie
38616476

De PO-Raad vraagt of er verschil was in de uitkomsten tussen Ring 1 en 2. De inspectie geeft aan dat de resultaten van de evaluatie niet op die manier zijn bekeken. Wel zijn bij de open opmerkingen een aantal dingen opgevallen. Zo is bij Ring 1 opgemerkt dat zij soms dingen horen die in andere bestuurlijke overleggen ook al ter sprake komen, dit geldt niet voor Ring 2. Bij Ring 2 werden opmerkingen gemaakt over de samenstelling. De PO-Raad vraagt welke organisaties lid zijn van Ring 2; de inspectie geeft hierop een kort overzicht en verwijst naar het overzicht op de [website](#).

Ouders & Onderwijs merkt naar aanleiding hiervan op dat zij niet afstemmen met andere ouderorganisaties. Verder is hun vraag of de agenda voor Ring 2 hetzelfde is als voor Ring 1. De inspectie antwoordt dat dit inderdaad het geval is.

De PO-Raad vraagt of in Ring 2 ook over andere zaken gesproken wordt. De inspectie geeft aan dat er bijvoorbeeld gesprekken worden gevoerd over de richting en de vrijheid van het onderwijs; er is meer verdieping op bepaalde specifieke thema's. Ook het punt van de overdracht bij een bestuurswissel speelt daar het sterkst. In Ring 2 zitten ook meer voorzitters die tegelijk rector of bestuurder zijn van een school of instelling. Zij zitten daarmee dicht op de scholen zelf. Verder komt speciaal onderwijs ook specifiek aan bod in Ring 2. Kortom: Ring 1 is soms politieker, met meer algemene duiding en Ring 2 gaat meer in op details. De voorzitter licht daarop kort toe hoe Ring 1 en 2 zijn ontstaan; ooit was er sprake van één groot overleg, echter gezien de omvang is gekozen voor een splitsing.

De VO-raad geeft aan het waardevol te vinden om ook verschillende kijken op zaken te horen van anderen. Zij zijn dus geïnteresseerd in wat er besproken wordt in Ring 2. Daarnaast wijst de VO-raad op de eerder gemaakte opmerkingen over de verschillen in voorbereiding vanwege de ondersteuning. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de kwaliteit van het gesprek. De inspectie vraagt of de VO-raad voorstellen heeft ter verbetering hiervan. De VO-raad heeft geen pasklare oplossing maar geeft als suggestie om de eerder aangeboden ondersteuning door de inspectie breder aan te bieden. De voorzitter vult aan dat de leden van de Ringen ook bespreekpunten kunnen voorbereiden en inbrengen; dit is in het verleden ook gedaan.

De AVS heeft behoefte aan het over en weer delen van verslagen. Zij nemen graag eerder kennis van de verslagen, niet pas na vaststelling en publicatie op de website. De secretaris stelt voor om de conceptverslagen van de Ringen integraal te delen; de Ringen ontvangen dan dus de beide concept-verslagen na het overleg.

De voorzitter geeft aan dat de inspectie het protocol zal aanpassen naar aanleiding van de evaluatie. Dit wordt dan geagendeerd in de oktober-vergadering. Vervolgens moet het nieuwe protocol bij stemming worden vastgesteld. Alle Ringen-deelnemers stemmen in met dit voorstel.

4. Staat van het Onderwijs

Aangezien er nog voldoende tijd is volgt er een ingelast punt: een terugblik op de Staat van het Onderwijs. Deze is vorige week gepubliceerd. De voorzitter was hierbij aanwezig en benoemt dat er mooie sessies en uitwisselingen waren. De inspecteur-generaal deed in haar speech een oproep om minder naar elkaar te

Datum
mei 2023

Onze referentie
38616476

wijzen maar juist in gezamenlijkheid de uitdagingen aan te pakken. Hoe kijken de Ringen-deelnemers hiernaar?

De AVS vond het een mooie dag, waarbij er ook grote belangstelling was voor de door hen georganiseerde workshop. Ook was het goed dat in de speech aandacht was voor de schoolleiders. In de gesprekken was sprake van mooie verdiepingen.

De VO-raad is met veel plezier aanwezig geweest. Ook was het fijn dat een fysiek congres weer mogelijk was, dat is beter dan van achter schermpjes. De inleiding van de inspecteur-generaal was goed van toon; goed dat het wegblijven van de schuldvraag werd benoemd. Dat was een mooi begin van de dag. De VO-raad heeft ook een formele reactie gegeven: er staat ons nog wat te doen. Er is ook aandacht gevraagd voor de rol van besturen, de VO-raad staat hier achter.

De MBO Raad geeft aan dat zij een bestuursvergadering hadden op de dag van de presentatie. De terugkoppeling daar was positief. Ook de oproep van de inspecteur-generaal is goed ontvangen. Momenteel werken alle MBO-scholen ook aan een kwaliteitsagenda. Hierin komen ook aandachtspunten naar voren als welzijn en basisvaardigheden, dit sluit dus mooi aan. De inspectie vraagt of de kwaliteitsagenda wordt gemaakt op het niveau van de instelling of de opleiding. De MBO Raad geeft aan dat dit op instellingsniveau wordt gemaakt. De meeste kwaliteitsagenda's worden opgeleverd voor 1 oktober, een aantal al voor 1 juli. De Staat van het Onderwijs helpt ook bij het formuleren van ambities hiervoor.

Ouders & Onderwijs vind het heel goed dat er weer een landelijke dag was en zou dit graag zo houden. Ook vonden zij het fijn dat zij de Staat van de Ouder mochten presenteren. De insteek daarvan was dit jaar 'hoe kijken ouders tegen leraren aan?'. Er is veel waardering voor leraren door ouders. Een zorgelijke opbrengst was de perceptie van ouders dat de kwaliteit van het onderwijs in het vo daalt. Ouders & Onderwijs heeft daarnaast nog een ander punt; zij hebben niet zo'n goede ervaring met de embargo-gesprekken. Zij hebben er begrip voor dat één-op-één gesprekken lastig zijn, echter deze bijeenkomst was wel erg kort en het doel was ook niet echt duidelijk. Wat is het doel van de inspectie met deze bijeenkomsten? De inspectie dankt Ouders & Onderwijs voor deze inbreng. Het doel is om alvast aan te geven wat er aan komt. Daarnaast wilde de inspectie in de kleinere gesprekken horen wat de eerste reacties waren, echter dit was wellicht niet handig. De inspectie zal dit punt meenemen in de evaluatie.

De AOb sluit zich aan bij de opmerking van Ouders & Onderwijs over de embargogesprekken. Verder merkt de AOb richting de VO-raad op dat voor hen schoolleiders ook werknemers zijn. De oproep van de inspectie om niet over de schuldvraag te praten is goed, maar we moeten wel het gesprek aangaan en dingen kunnen benoemen. Tot slot merkt de AOb dat de landelijke dag (congres) erg prettig was, echter dit zou niet jaarlijks hoeven. Daarmee krijgt de dag ook meer waarde.

Namens de NRTO merkt de voorzitter op dat zij voor de eerste keer aanwezig was bij deze dag. De hoeveelheid mensen was indrukwekkend. Het was een uitstekende dag. Ook is het wat hen betreft juist goed om een keer per jaar dit moment te hebben. Tot slot is het goed om te horen dat de thema's ook in de MBO werkagenda's zitten.

Datum
mei 2023

Onze referentie
38616476

De PO-Raad vindt de Staat van het Onderwijs een evenwichtige rapportage, met het nodige huiswerk. Daar is het po volop mee bezig. Ook waren de Staat van het Onderwijs en de toespraak uitnodigend. De PO-Raad is ook blij dat er accenten zijn gelegd, bijvoorbeeld op de duurzame financiering. De aandacht voor nieuwkomers is ook goed, dit is een schrijnende situatie. Verder vraagt de PO-Raad, zoals eerder aangegeven, aandacht voor de thema's digitalisering en huisvesting. Concluderend was het een fantastische dag met een goede toespraak. De PO-Raad benoemt tot slot dat het jammer is dat net die dag de wet strategisch HRM beleid werd gepresenteerd door de minister. Daar kan de inspectie niets aan doen maar de PO-Raad wil het wel gezegd hebben.

LAKS heeft het als een goede en mooie inhoudelijke dag ervaren. Wel is de Staat van het Onderwijs vrij treurig. LAKS is van mening dat basisvaardigheden belangrijk zijn, maar het mentale welzijn mag meer worden uitgelicht. Dit is een belangrijke voorwaarde om tot leren te komen. Tot slot geeft LAKS de inspectie complimenten voor het congres.

De inspectie dankt alle Ringen-deelnemers voor de positieve feedback die is gegeven en kijkt zelf ook terug op een mooie dag, met meer dan 1000 deelnemers die ook bijna allemaal gebleven zijn tot het eind. De oproep om het niet te hebben over de schuldvraag is goed geland, hier is het niet meer over gegaan. Ook was er een hele positieve dynamiek te bemerken in de workshops. Het is ook goed om te merken dat de resultaten overeenkomen met wat er in het veld als belangrijk wordt gezien. Alle aandacht is tegelijk ook verbazend, aangezien de boodschap al drie jaar hetzelfde is. Dit biedt hopelijk een goede dynamiek om door te gaan. Er is ook nog een lange weg te gaan, maar de gemeenschappelijke agenda groeit en dat is mooi om te zien.

De voorzitter constateert dat het fijn is dat er nog ruimte was om de Staat van het Onderwijs te bespreken. De inspectie stelt al langer de vraag over de lerende cultuur; hoe zorgen we ervoor dat we leren uit het verleden? Wellicht is dat een idee om te agenderen in een volgend overleg? Het gaat dan eigenlijk om de PDCA-cyclus, waarin we allemaal een actor zijn. Dit is ingewikkeld maar er gebeuren ook mooie dingen; we zouden voorbeelden kunnen delen, ook om elkaar te helpen. De inspectie vult aan dat deze voorbeelden veelal betrekking hebben op de horizontale kant van de cyclus. De wens is dat iedereen dit doet, dus: horizontaal leren, bijvoorbeeld regionaal via een benchmark. De PO-Raad vult aan dat zij vaak gebruik maken van de term lerende cultuur. Hoe bevorder je dat? Daar heb je wel iets voor nodig, het is een interessante vraag. De VO-raad is het hier mee eens, het is daarnaast ook interessant om te spreken over de wederzijdse afhankelijkheid. Het is wel goed om daarbij deelvragen te bedenken, dit is wel erg breed. De MBO Raad geeft aan dat het in hun sector is belegd bij het Kwaliteitsnetwerk MBO; ook heeft het een plek gekregen bij de monitoring van kwaliteitsagenda's. Wellicht kan de voorzitter van het kwaliteitsnetwerk een rol spelen. De AOb merkt op dat dit wel iets vraagt in de voorbereiding. De PO-Raad stelt dat goede voorbeelden wel een aanknopingspunt zijn; bijvoorbeeld de 7% besturen in het PO die het predicaat Goed hebben; wat doen die dan goed?

De voorzitter dankt alle deelnemers voor de inbreng en sluit het agendapunt af.

5. Rondvraag

Datum
mei 2023

Onze referentie
38616476

Ouders & Onderwijs deelt een hartenkreet. Het is bij hen historisch druk aan de telefoon, dit gaat allemaal over passend onderwijs. Er zijn veel signalen van kinderen die tussen wal en schip vallen, oftewel tussen regulier en speciaal onderwijs in. Alleen al in Amsterdam is sprake van een wachtlijst van 500 kinderen voor het speciaal onderwijs. Dit aantal is veel hoger dan in andere jaren. Ook bij andere instanties komen deze signalen binnen. Kortom: het aantal plekken in het speciaal onderwijs stijgt niet maar het aantal aanmeldingen daarvoor wel. De inspectie dankt Ouders & Onderwijs voor dit belangrijke signaal. De PO-Raad sluit zich daar bij aan en noemt in dit licht ook het lerarentekort.

De voorzitter dankt alle aanwezigen voor hun komst en inbreng en sluit de vergadering.